

PÄRAST ISTUNGIT

Tihti on kohtuistungipäevad rasked ja jõudu võtvad. Hea on anda endale päevast taastumiseks aega ja rääkida oma kogemusest kellegagi. Kui vajate kuulajat, võite helistada näiteks Kuriteoohvrivalve Abistavale telefonile 116 006.

Kõik Kuriteoohvrivalve teenused riku.fi/palvelut

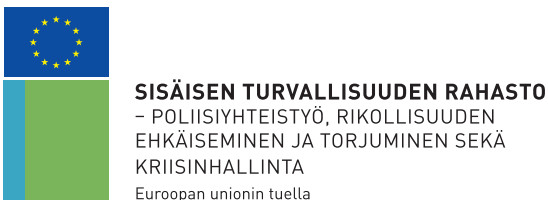
**RIKU TEENINDAB KURITEO OHVREID,
NENDE LÄHEDASI JA
KURITEOASJAS TUNNISTAJAID
TASUTA KOGU RIIGIS.**

   /rikosuhripaivystys @rikosuhririt

Tegevust toetab:

Projekti "Külastustegevus kohtuistungil (VISITOR)" rahastatakse Euroopa ühenduse sisejulgeoleku fondi toetusega:

ENNE ISTUNGIT

Põhireegli kohaselt saabutakse kohtumajja läbi turva-kontrolli. Kohtumajas on infopunkt, millest leiate päeva jooksul menetletavate kohtuistungite ajakava ja saalide numbrid. Saalikohased andmed leiate ka saalide uste kõrvalt.

Kohtuistung edeneb oma kava kohaselt, olge valmis ootamiseks. Teatatud ajakavad on ligikaudsed. Juhul kui Te ei ole saanud luba kohtumajast lahkumiseks, peatete Te ootama oma järjekorda ooteruumis.

Kui olete kannatanu või tunnistaja ja tunnete, et teil on ebamugav oodata vastaspoolega samas ruumis, võite küsida eraldi ooteruumi võimalust.

Kohtuistung algamisest teatatakse tavaliselt süüdistatava nimega valjuhäälselt teatades, pärast seda lähevad kõik istungile minejad saali. Istungisaalist ei tohi lahkuda keset menetlust, vajadusel võite paluda kohtunikult pausi. Hoolitsege telefon panemise eest hääletule režiimile enne saali minekut.

Prokuröri kutsutud kannatanutele ja tunnistajatele võib riik hüvitada kohtuistungipäeva eest päevaraha, kõige odavama sõiduki kohaseid sõidukulusid ning võimalikku sissetulekukaotust. Kohtumaja kantseleist võite küsida, kuidas hüvitisi taotletakse ja makstakse. Riigi poolt makstav hüvitis kohtuistungile saabumise eest on eri asi kui süüdistatavalt nõutav kahjuhüvitis.

Võite alati personalilt nõu küsida.

KANNATA- NUNA VÕI TUNNISTA- JANA KOHTUS

– praktilisi juhiseid

Kuriteoohvrivalve juhiseid ● 3 (2017)

PROKURÖRI, KANNATANU JA SÜÜDISTATAVA KOHTA KASUTATAKSE ÜHIST NIMETUST ASJAOMANE.

KOHALOLIJAD ISTUNGI

- Kohtu eesistuja ehk juriidilise haridusega kohtunik
- Sekretär
- Kaasistujad ehk ilmalikud kohtunikud osalevad kohtu istungil teatud kuritegudes. Mõnikord võib istungil olla kaasistujate asemel mitu kohtunikku.
- Prokurör
- Kannatanu ehk kuriteo ohver
- Süüdistatav ehk kuriteos süüdistatu
- Kohtuprotsessiabistaja ehk advokaat või muu jurist
- Tunnistaja

Lisaks võib kohtuistungil olla kaasas tugiisik, tõlk ja huvide kaitsja. Kannatanutel ja tunnistajatel on võimalus saada tugiisik kohtuprotsessi ajaks näiteks Kuriteoohvrivalve kaudu. Huvide kaitsja on kaasatud juhtumites, milles kannatanu või süüdistatav on alaealine ja tema hooldaja ei tohi tema huve kaitsta. Ka täiskasvanutele võidakse määrata huvide kaitsja.

Kohtuistung on peajasjalikult avalik, seega võib seda jälgima tulla publik. Asja menetlemist suletud uste taga peab eraldi paluma. Kohus otsustab menetluse avalikkuse üle juhtumipõhiselt.

Mõnikord ei soovi kannatanu või tunnistaja süüdistatavat kohata. I astme kohus võib otsustada, et saali paigaldatakse sirm nägemiskaitseks või et süüdistatav ei viibi samas ruumis kuulamise ajal.

TEGELIK MENETLUS

Eesistuja kontrollib alguses üle, et kõik kohtuistungile kutsutud isikud on kohal. Kui kõik kutsutud ei ole kohale saabunud, võib asja mingitel juhtudel siiski menetleda. Tihti ollakse sunnitud istung teisele päevale edasi lükkama ja kõik peavad uuele kohtuistungile saabuma. Istungi edasi lükkamise korral on kohale saabunud prokuröri poolt nimetatud kannatanutel ja tunnistajatel õigus kuluhüvitistele.

Pärast kutsutute kohaloleku kontrollimist saadetakse tunnistajad saalist välja ootama oma tõendamisjärjekorda, mille algamisest teatatakse valjuhäälselt.

NÕUETE ESITAMINE JA VASTAMINE

Istungi alguses esitavad prokurör ja kannatanu oma nõuded ja põhjendavad neid. Süüdistatav vastab nõuetele teatades, kas ta peab nõudeid õigeks.

Mingites olukordades võib süüdistatavale taotleda vaimse seisundi uuringut, mille tegemise üle otsustab kohus. Kohtuprotsess katkestatakse uuringu ajaks. Asja menetlust jätkatakse mõne kuu möödudes. Uuringu eesmärgiks on selgitada, kas toimepanija on mõistnud oma teo tagajärgi, ehk kas ta oli kogunisti või osaliselt süüdiv. Süüdimatut toimepanijat ei saa karistada.

ASJA TUTVUSTAMINE

Asjaomased räägivad oma nägemuse asja ja sündmuste kulgemise kohta. Nad räägivad ka, millistele dokumentaalsetele tõenditele nad tuginevad ja mida nendega ära tõestada kavatsevad ning keda isikuid nad soovivad kuulata ja miks.

Asjade esitamisejärjekord on kõigis menetluse etappides sama: prokurör, kannatanu ja süüdistatav.

TÕENDAMINE

Tõendamisel käiakse läbi dokumentaalsed tõendid ja võimalike tunnistajate kuulamine. Kannatanul ja süüdistataval on õigus esitada küsimusi teineteisele ja tunnistajatele. Kui

osapooltel on õigusabistajad, siis esitavad nemad tavaliselt küsimused oma klientide eest. Tavaliselt üteldud salvestatakse.

Tunnistajal ja kannatanul on kohustus tõtt rääkida. See tähendab seda, et nad peavad rääkima kõike, mida nad teavad ja mäletavad juhtunu kohta. Süüdistataval ei ole seda kohustust, sest mitte keegi ei pea enda vastu tõendamada.

LÕPPSÕNAD

Asjaomased võivad teha lõppkokkuvõtte esitatud süütõenditest ja rääkida oma ettepaneku asja lahendamise kohta. Tavaliselt hoolitsevad võimalikud õigusabistajad lõppsõnade eest osapoolte nimel.

KOHTUOTSUS

Istungi lõpuks tühjendatakse kohtusaal ja kohtu liikmed jäävad otsustama võimaliku süülisuse ja karistuste üle.

Kohtuotsuse võib teatavaks teha kohe kohtuistungil lõpus või selle saab hiljem nii öelda kantseleikohtuotsusena, mille väljakuulutamise aeg teatatakse istungi lõpus. Sel juhul võib kohtuotsusele kantseleisse järgi tulla või see toimetatakse abistajale. Mingites kohtutes võib selle saada taotledes kirja teel koju või e-mailiga.

Koos kohtuotsusega teatab I astme kohus muutusetotlusjuhised ehk kuidas toimida, kui osapooled soovivad lahendi apellatsioonikohtusse kaevata.

Kui Te ei ole kohtuotsusega rahul, peate Te sellest teatama 7 ööpäeva jooksul kohtuotsuse väljakuulutamise kuu-päevast alates ehk hiljemalt järgmise nädala vastaval nädalapäeval ametiasutuse lahtioleku ajal. Teil on 30 ööpäeva aega toimetada võimalik kaebus.

Apellatsioonikohtu otsuse edasikaebamiseks ülemkohtusse nõutakse edasikaebamisluba ülemkohtult.